

Zonveilig buitenwerken zou vanzelfsprekend moeten zijn

De Stuurgroep Huidkankerzorg Nederland roept sociale partners op om samen met ons en het Nationaal Huidfonds te werken aan een nationaal programma voor zonveilig buitenwerken. Vóór gezond werken. Tégen huidkanker.

Huidkanker - waarom het anders móet

De op de Nederlandse Kankerregistratie (NKR) gebaseerde cijfers en predicties van Integraal Kankercentrum Nederland (IKNL) illustreren een verontrustende toename van het jaarlijks aantal nieuwe diagnoses huidkanker: van bijna 67.000 in 2017 (IKNL, 2019) en bijna 75.000 in 2022 (IKNL, 2025) naar méér dan 99.000 in 2032 (IKNL, 2022). Dat betekent op een gemiddelde werkdag elk half uur méér dan twee volledige voetbalelftallen aan nieuwe huidkankerpatiënten.

Huidkanker is daarmee met afstand de meest voorkomende én snelst stijgende vorm van kanker in Nederland. Veel patiënten krijgen bovendien na hun eerste diagnose nog een of meerdere nieuwe diagnoses.

Volgens het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM, Themaverkenning bij de VTV-2024) zal het aantal huidkankergevallen verder stijgen door klimaatverandering, met meer blootstelling aan uv-straling als gevolg van minder bewolking en meer zomerse dagen.

Naast persoonlijk leed zorgt deze toename voor een toenemende financiële en personele druk op de zorg. Huidkanker onderstreept waarom de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR) in een rapport uit 2021 waarschuwde dat de groeiende zorgvraag op termijn onhoudbaar is. De WRR pleitte voor scherpere keuzes van de overheid om de kwaliteit en toegankelijkheid van zorg te waarborgen: “Doorgaan met inzetten op meer doelmatige organisatie van zorg en werving van meer personeel zal in de toekomst niet genoeg zijn.”

Ambitieuus *preventie*beleid is noodzakelijk om de druk op de zorg te verlichten. Anders blijven we 'dweilen met de kraan open' (Lemmens et al, 2022).

De zon op het werk: een onderschat beroepsrisico

Huidkanker ontstaat voornamelijk door overmatige blootstelling aan uv-straling van zonlicht en zonnebanken. Deze straling veroorzaakt huidschade, met verbranding en een verhoogd risico op huidkanker als gevolg.

De zon heeft geen aan- en uitknop. We kunnen de zonkracht niet zelf regelen. Daarom luidt het leefstijladvies: op bepaalde momenten de zon mijden ('weren') en/of de huid beter beschermen ('kleren, smeren'). Maar niet iedereen kan die keuze altijd zelf maken. In Nederland werken bijna een half miljoen mensen (circa vijf procent van de beroepsbevolking) regelmatig buiten en lopen hierdoor een verhoogd risico op huidkanker.

Buitenwerkers extra kwetsbaar, maar zich nauwelijks bewust

Onderzoek van TNO in opdracht van KWF Kankerbestrijding toont aan dat jaarlijks zeker 7.000 Nederlanders kanker krijgen door blootstelling aan schadelijke stoffen of uv-straling op het werk. In twee derde van deze gevallen gaat het om huidkanker (TNO, 2025).

Tegelijkertijd laat recent onderzoek van het Nationaal Huidfonds, uitgevoerd door de Universiteit Maastricht, zien dat buitenwerkers de risico's van langdurige zonblootstelling onderschatten. Zij voelen zich nauwelijks kwetsbaar voor het ontwikkelen van huidkanker.

Huidkanker - hoe het anders kán

Ervaringen in onder andere Australië en Denemarken tonen aan dat gerichte preventieve maatregelen kunnen leiden tot ander zon(beschermings)gedrag, minder verbrandingen en – op termijn – minder huidkanker. Ook belangrijk: de besparing op zorgkosten overtreft de investeringen in preventie.

Niet voor niets pleit het Nationaal Actieplan Huidkanker (Stuurgroep Huidkankerzorg Nederland, 2021) voor jaarlijkse campagnes en aanvullende maatregelen voor buitenwerkers en andere risicogroepen, zoals kinderen en buitensporters. Denk aan meer (groene) schaduwvoorzieningen en gratis beschikbaarheid van goede zonbeschermingsmiddelen.

Het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) heeft onder kabinet Rutte IV het initiatief genomen om een driejarige publiekscampagne (2023–2025) van het Nationaal Huidfonds te financieren. Ook andere partijen kwamen in actie. Zo maakte KWF Kankerbestrijding via het project *Kanker lokaal op de kaart* financiering mogelijk voor enkele GGD'en om lokaal of regionaal aan de slag te gaan met huidkankerpreventie.

Tijd voor een integrale en structurele aanpak

De huidige bewindspersonen van VWS en SZW bepleiten in de beleidsagenda 'Gezondheid in alle beleidsdomeinen' een integrale en domeinoverstijgende aanpak van gezondheidsbevordering. Binnen dat kader wordt nu onder meer gekeken hoe huidkankerpreventie via gedragsverandering kan worden geïntegreerd in het klimaatadaptatiebeleid – bijvoorbeeld via de nieuwe klimaatadaptatiestrategie 2026.

Arbobeleid als sleutel tot structurele zonbescherming

De Stuurgroep Huidkankerzorg Nederland denkt graag mee over hoe zonneveilig werken structureel onderdeel kan worden van dit bredere beleid. Daarbij is het vooral van belang om ook het Arbobeleid erbij te betrekken. Dit beleid moet ervoor zorgen dat werkenden in Nederland gezond en veilig kunnen werken – ook op de lange termijn.

Het Arbobeleid biedt diverse instrumenten en mogelijkheden – van Arbo-catalogi en risico-inventarisaties tot beschermende kleding en hitteprotocollen – die relatief eenvoudig inzetbaar zijn voor het realiseren van een zonneveilige werkomgeving.

Maak zonbescherming net zo vanzelfsprekend als een helm

De Stuurgroep roept betrokken partijen – waaronder het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, de Sociaal-Economische Raad, werkgevers- en werknemersorganisaties en brancheverenigingen – op om zonbescherming een vanzelfsprekend onderdeel van het Arbobeleid te maken. Laat bescherming tegen de zon net zo normaal worden als het dragen van een helm op de bouwplaats of gehoorbescherming bij lawaai.

Het is tijd voor een gezamenlijke, structurele aanpak om het tij te keren. Wij roepen u op om samen met ons en het Nationaal Huidfonds te werken aan een nationaal programma voor zonneveilig buitenwerken.

Vóór gezond werken. Tegen huidkanker.

Bronnen:

- **Capaciteitsorgaan** (2022). *Infographics medisch specialisten*. Utrecht.
- **Centraal Planbureau, Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, Ministerie van Financiën** (2020). *Zorgkeuzes in kaart – Analyse van beleidsopties van politieke partijen voor de zorg*. Den Haag.
- **Economisch Statistische Berichten** (2019). Paul van Gils et al. *Ook buiten preventieakkoord is veel gezondheidswinst te behalen tegen beperkte kosten*.
- **Erasmus Universiteit Rotterdam** (2019). Eline Noels. *Organisation of skin cancer care revisited* (proefschrift). Rotterdam.
- **Huidfonds**.
 - *Voorlichtingscampagne 'Voorkom huidkanker'*. Beschikbaar via: <https://www.huidfonds.nl/voorkomhuidkanker>
 - *Zonvenant*. Beschikbaar via: <https://www.huidfonds.nl/zonvenant>
- **Integraal Kankercentrum Nederland (IKNL)**.
 - (2019). *Huidkanker in Nederland – Cijfers uit 30 jaar Nederlandse Kankerregistratie*. Utrecht.
 - (2022). *Kanker in Nederland – Trends & prognoses tot en met 2032*. Utrecht.
 - (2025). *Huidkanker – Trends en cijfers uit de Nederlandse Kankerregistratie (NKR)*. Utrecht (online). Beschikbaar via: <https://iknl.nl/huidkanker-in-nederland-trends-inzichten-2025>
- **Medisch Contact** (2022). Valery Lemmens et al. *Niet langer wachten met aanscherpen kankerpreventie*.
- **Nederlands Kanker Collectief. Nederlandse Kanker Agenda**. Beschikbaar via: <https://nederlandskankercollectief.nl/agenda/>
- **Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM)**.
 - (2022). *Advies aan VWS over de inhoud van een voorlichtingscampagne over huidkanker*. Bilthoven.
 - (2024). *Volksgezondheid Toekomst Verkenning 2024 (VTV-2024)*. Beschikbaar via: <https://www.volksgezondheidtoekomstverkenning.nl/>
 - (2024). *Naar een gezonde leefomgeving in een veranderend klimaat – Themaverkenning bij de VTV-2024*. Bilthoven.
 - *Kosten van ziekten*. Beschikbaar via: <https://www.vzinfo.nl/kosten-van-ziekten/methode>
Zie ook: *Zorguitgaven bij kanker (o.a. melanoom)* – <https://www.vzinfo.nl/kosten-van-ziekten/ontwikkeling-zorguitgaven-kanker>
- **Sociaal Economische Raad (SER)** (2023). *Gezond opgroeien, wonen en werken*. Den Haag.
- **Stuurgroep Huidkankerzorg Nederland** (2021). *Nationaal actieplan huidkanker*. Utrecht.
- **TNO – Nederlandse Organisatie voor toegepast-natuurwetenschappelijk onderzoek** (2025). *Bijdragen van beroepsmatige blootstellingen aan kanker in Nederland*. Den Haag.
- **Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR)** (2021). *Kiezen voor houdbare zorg – Mensen, middelen en maatschappelijk draagvlak*. Den Haag.
- **Acta Dermato-Venereologica** (2020). E. Noels et al. *Increasing costs of skin cancer due to increasing incidence and introduction of pharmaceuticals, 2007–2017*.
- **Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid**
 - (2023). *Arbovisie 2040*. Den Haag.
 - (2024). *Beleidsagenda 'Gezondheid in alle beleidsdomeinen'* (samen met VWS). Den Haag.
- **Regeerprogramma kabinet-Schoof** (2024). Den Haag.
- **Nationale klimaatadaptatiestrategie (NAS)**. Beschikbaar via: <https://klimaatadaptatienederland.nl/beleid/nationale-aanpak/nas/>